

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,

ректор

професор

«»

Вячеслав ЖДАН

2025 року

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(вступного іспиту /співбесіди)
«Нормальна анатомія»

для вступників до аспірантури
галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
за спеціальністю І2 «Медицина»

Полтава – 2025

Програма вступного випробування «Нормальна анатомія» для вступників до аспірантури галузі знань **I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»** за спеціальністю **I2 «Медицина»**

« 18 » березня 2025 року – 10 с.

Розробники:

І. П. Кайдашев – д.мед.н., професор, проректор закладу вищої освіти з наукової роботи;

В.Г. Гринь – д.мед.н., професор, завідувач кафедри анатомії людини

1. Загальні положення

1.1. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Для вступу до аспірантури Полтавського державного медичного університету приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) з відповідної спеціальності і пройшли конкурсний відбір для зарахування за результатами вступних випробувань.

1.3. Вступні випробування складаються з вступних іспитів (співбесід) та презентації дослідницьких пропозицій і досягнень.

1.4. **Вступне випробування** – оцінювання підготовленості вступника, що відповідно до цього Порядку може проводитися у формі національного мультипредметного тесту, єдиного вступного іспиту, єдиного фахового вступного випробування, єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень, конкурсу творчих та/або фізичних здібностей, у формі вступного іспиту для іноземців, співбесіди, фахового іспиту, а також вступного іспиту з іноземної мови, спеціальності, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень у разі вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії / доктора мистецтва, за результатами якого виставляється одна позитивна оцінка за шкалою 100 – 200 (з кроком не менше ніж в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно»);

вступний іспит для іноземців – форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання знань, умінь та навичок вступника з одного або декількох предметів, навчальних дисциплін або спеціальності (іноземці та особи без громадянства, які складають вступний іспит для іноземців, не складають інших вступних випробувань);

1.5. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності оцінюється предметною комісією Полтавського державного медичного університету по прийому вступних випробувань до аспірантури.

1.6. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності проводиться в усній формі.

1.7. Первинним обліковим документом щодо результатів вступного випробування є відомість вступного випробування.

1.8. Мовою вступу на навчання, навчання та оцінювання за освітньо-науковими програмами аспірантури є українська.

2. Орієнтовна структура вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності

2.1. Програма вступного іспиту / співбесіди укладається кафедрами, задіяними у підготовці докторів філософії, (відповідно до ОНП) у обсязі програми рівня вищої освіти магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

2.2. Вступний іспит / співбесіда проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами, кожний з яких складається з чотирьох питань.

3. Критерії оцінювання

3.1. Ваговий коефіцієнт вступного іспиту зі спеціальності складає 0,25 (нормується одиницею).

3.2. Результати вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності оцінюються за наступними критеріями:

- змістовне наповнення, логіка викладу матеріалу;
- вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання.

3.3. Остаточне оцінювання здійснює предметна комісія на основі виступу вступника і відповідей на запитання за 200-бальною шкалою:

№ питання	Кількість балів
1	0-50
2	0-50
3	0-50
4	0-50
Загалом	200

Розподіл балів за критеріями оцінювання зі спеціальності:

№ питання у білеті Бали	Питання 1	Питання 2	Питання 3	Питання 4
0-10,999	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми
11-20,999	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми
21-30,999	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми
31-40,999	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє

	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми
41-50	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми

3.4. Вступник, який отримав незадовільну оцінку, не допускається до участі в конкурсному відборі.

4. Регламент відповіді та обговорення

4.1. Відповіді на запитання проводиться усно та/або письмово, для осіб з особливими освітніми потребами – у будь-якій зручній формі з використанням допоміжних засобів і ресурсів.

4.2. Тривалість виступу вступника не має перевищувати 10 хв.

4.3. Тривалість обговорення виступу членами предметної комісії не має перевищувати 5 хв.

Програма іспиту зі спеціальності

1. Історія розвитку анатомії як науки. Основні етапи становлення нормальної анатомії. Зміст, завдання та значення дисципліни. Клінічне та топографо-анатомічне спрямування.
2. Методи дослідження в анатомії. Основні анатомічні терміни та принципи будови тіла людини. Вікова анатомія.
4. Анатомія черепа: будова, функціональне значення, вікові особливості. Лицевий та мозковий відділи черепа.
5. Хребтовий стовп: будова, функції, варіантна анатомія.
6. Будова кісток верхньої та нижньої кінцівки.
9. Класифікація та будова суглобів. Основні суглоби тулуба (міжхребцеві, груднинно-реберні).
10. Суглоби кінцівок: будова, функція, варіанти розвитку.
11. Класифікація м'язів, принципи їхньої роботи. Фасції та клітковинні простори ший: топографія.
12. Будова та функція м'язів спини, грудної клітки, живота. Діафрагма: будова, функція.
13. Анатомія м'язів верхньої кінцівки.
14. Анатомія м'язів нижньої кінцівки.
17. Травна система: загальна характеристика та будова. Анатомія порожнини рота, язика, глотки, стравоходу.
18. Будова та функція шлунка, тонкої та товстої кишки.
19. Печінка, підшлункова залоза: анатомія та кровопостачання.
20. Очеревина. Хід очеревини. Похідні очеревини. Канали і сумки, їх практичне значення.
21. Дихальна система: будова гортані, трахеї, бронхів, легень.
22. Сечова система: будова нирок, сечоводів, сечового міхура.
23. Чоловічі статеві органи: будова, функція. Жіночі статеві органи: будова, функція.
25. Серце: будова, топографія, кровопостачання.
26. Велике та мале кола кровообігу.

27. Аорта та її гілки.
28. Вени великого кола кровообігу, система порожнистих вен.
29. Лімфатична система: лімфатичні вузли, протоки, селезінка.
30. Будова та класифікація нервової системи. Спинний мозок: будова, функції, провідні шляхи.
31. Головний мозок: загальний огляд, будова, функціональні центри.
32. Черепно-мозкові нерви: будова, функція.
33. Симпатична та парасимпатична нервова система. Іннервація внутрішніх органів.
36. Орган зору: будова, функція, кровопостачання та іннервація.
37. Орган слуху та рівноваги.
38. Орган нюху та смаку. Шкірний аналізатор.
40. Будова та функція гіпоталамо-гіпофізарної системи.
41. Щитоподібна та парашитоподібні залози.
42. Надниркові залози, підшлункова залоза.
43. Статеві залози як ендокринні органи.
44. Топографія ділянок голови та шиї.
45. Топографія ділянок тулуба (грудна, черевна, тазова порожнини).
46. Топографія ділянок верхньої та нижньої кінцівки.
47. Використання сучасних технологій у вивченні анатомії (МРТ, КТ, 3D-реконструкція).

Рекомендована література

Основна:

1. Анатомія людини: підручник: у 3 т. / [Ковешніков В.Г., Бобрик І.І., Головацький А.С. та ін.]; за ред. В.Г.Ковешнікова – Луганськ: Віртуальна реальність, 2021.
2. Анатомія людини: підручник: у 3 т. / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін [та ін.]. – 7-ме вид., доопрац. – Вінниця : Нова Книга, 2022 : іл.

3. Білаш С.М. Клінічна анатомія і оперативна хірургія з особливостями дитячого віку / С.М.Білаш, І.В.Ксьонз, М.М.Коптев [та інш.]. – Одеса, 2022. – 444 с.

4. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. Том 1; за ред. В.І.Півторака, О.Б.Кобзаря. – Вінниця: Нова книга, 2021. – 568 с.

5. Неттер Ф. Г. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини: переклад 7- го англ. Вид.: двомовне вид. / Френк Г. Неттер; наук. Ред. Перекладу Л. Р. Матешук-Вацеба, І. Є. Герасимюк, В. В. Кривецький, О. Г. Попадинець. – К. – ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

6. Шапаренко П.П. Анатомія людини: У 2 томах / П.П.Шапаренко, Л.П.Смольський. – К.: Здоров'я, 2005. – Т. 1. – 372 с.

Допоміжна:

1. Svintsytska N. L. Morphofunctional characteristic of the skull with a clinical aspects: study guide / N. L. Svintsytska, V. H. Hryn. O. I. Kovalchuk. – Poltava, 2020. – 205 p.

2. Анатомія за Греєм для студентів: 5-е видання / Річард Л. Дрейк, А. Вейн Фогль, Адам В.М. Мітчелл; науковий редактор перекладу Олександр Ковальчук. – К. – ВСВ «Медицина», 2024. – 1296 с.

3. Анатомія людини (контроль за самостійною підготовкою до практичних занять)[для студ. вищ. медичних (фармацевтичних) навч. закл. IV рівня акредитації] / Навчально-методичний посібник / За редакцією В.Г. Черкасова, І.В. Дзевульської І.В., О.І. Ковальчука. – К: Книга плюс, 2019. – 124 с.

4. Анатомія людини: курс лекцій: навчальний посібник / Ю.П. Костиленко, О.К. Прилуцький, В.Г. Гринь, І.І. Старченко.- Полтава : Гонтар О.В., 2015. - 188 с.

5. Анатомія людини: підручник / [Кривко Ю. Я., Черкасов В. Г., Кравчук С. Ю. Сопнева Н. Б. та ін.] ; за ред.: проф. Кривка Ю. Я., проф. Черкасова В. Г. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 448 с. : іл.

6. Анатомія опорно-рухового апарату: будова, особливості дитячого віку та вади розвитку: навчально-методичний / Я.А. Тарасенко, О.О. Тихонова. – Полтава, 2018. – 205 с.
7. Бобрик І.І. Анатомія дитини (з основами ембріології та вадами розвитку): [навчально-методичний посібник для студентів вищ. мед. (фармац.) навч. закладів III-IV р.] / І.І. Бобрик, В.С. Школьніков, С.Д. Максименко, Ю.Й. Гумінський. - Луганськ : Віртуальна реальність, 2012. - 381 с.
8. Костиленко Ю.П., Гринь В.Г., Гринь К.В., Гарболинська Л.М. Морфологічні основи імунної системи. Навчально-методичний посібник. Львів: «Магнолія – 2006». – 2022. – 136 с. Фахове видання з грифом вченої ради ПДМУ. ISBN 978-617-574-237-2/
9. Кульчицький К.І. Оперативна хірургія і топографічна анатомія / За ред. К.І. Кульчицького. - К., 1994.
10. Матешук-Вацеба Л. Р. Нормальна анатомія: навчально-методичний посібник / Л. Р. Матешук-Вацеба; Львівський національний медичний ун-т ім. Д. Галицького. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка; Вінниця: Нова Книга, 2019. – 432 с.: іл
11. Методики морфологічних досліджень: монографія / Багрій М. М., Діброва В. А., Попадинець О. Г., Гришук М. І.; за ред. М. М. Багрія, В. А. Діброви. – Вінниця: Нова Книга, 2016. – 328 с. ISBN 978-966-382-594-6
12. Тарасенко Я.А., Тихонова О.О., Гринь В.Г. Залози внутрішньої секреції: анатомія у дорослому та дитячому віці: навч. посібник. – Полтава: ФОП Петренко І.М., 2023. – 156 с.